

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

«Управління персоналом» відноситься до фахових дисциплін з менеджменту, що визначає її змістовну складність та труднощі у викладанні. Під час викладання лектор повинен додержуватися «золотої середини». З одного боку, важливо пам'ятати про науковий стиль лекції, що додає певну «сухість» надаваній інформації, з іншого – піклуватися про підтримку належного рівня зацікавленості студентів. Враховуючи сучасні можливості студентів отримувати величезний обсяг інформації через INTERNET, викладач з менеджменту повинен урізноманітнювати форми і методи проведення занять для забезпечення високого рівня якості навчання.

Для активізації пізнавальної діяльності студентів під час викладання дисципліни «Управління персоналом» рекомендується проведення таких лекційних занять, як лекція-бесіда, лекція-мозкова атака, лекція-дискусія, лекція з аналізом конкретної ситуації, лекція-консультація.

Основним методичним прийомом активізації навчальної діяльності в *лекції-бесіді* є полілог, тобто постановка питань до всієї аудиторії з наступним аналізом відповіді або відповідей студентів, які висловили свою думку. В даному разі питання призначаються не для контролю знань, а для з'ясування думок і рівня поінформованості студентів щодо теми лекції, ступеню їхньої готовності до сприйняття навчального курсу. Слід спонукати студентів до самостійного інтелектуального пошуку відповіді на поставлене питання, щоб вони самостійно зрозуміли важливість обговорюваної проблеми, дійшли положень, які є ключовими для матеріалу лекції. При правильному методичному застосуванні лекція-бесіда є простим і одночасно ефективним способом активізації навчання, який дає змогу привернути увагу студентів до найбільш важливих питань теми, розширити коло думок, залучити колективний досвід і знання, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням особливостей аудиторії.

Завданням *лекції-мозкової атаки* є виведення спільно зі студентами закономірностей, умов, правил, вимог тощо. При цьому створюється ситуація колективного відкриття чогось нового, раніше невідомого. Студенти опановують навички самостійного активного

здобуття знань, колективного евристичного пошуку і вирішення проблем, усвідомлюють важливість лекційного матеріалу для їх майбутньої професійної діяльності. Крім того, готуючи лекцію у формі колективного дослідження, викладач повинен відібрати найважливіші питання теми, поставити студентам завдання підготуватись до лекції, опрацювавши відповідні джерела.

В *лекції-дискусії* основні зусилля викладача спрямовані на організацію вільного обміну думками, висловлювань і відстоювання студентами своїх позицій, точок зору на той чи інший факт, явище. Отже в центрі уваги повинно знаходитись спірне питання, що викликає неоднозначні судження й відношення різних частин аудиторії. Ефективність лекції-дискусії досягається лише при правильному підборі проблемних питань і умілому, цілеспрямованому керуванні дискусією. Для обміну думками можна поставити, наприклад, такі питання: «Що ефективніше в роботі керівника з підлеглими – заохочення чи стягнення?»; «Який стиль управління є більш прийнятним: авторитарний чи демократичний?»; «Чи повинен керівник втручатися в деталі роботи своїх підлеглих?»; «Чи може рада трудового колективу вирішувати питання вибору стратегії організації?».

Лекція з розглядом мікроситуації за формою схожа на лекцію-дискусію, однак для обговорення пропонується не питання, а коротка проблемна ситуація, вирішення якої має неоднозначний характер. Наприклад, при лекційному висвітленні теми професійної етики менеджменту можна навести ситуацію морально-етичного вибору і запропонувати студентам провести коротку дискусію. Викладач не повинен нав'язувати студентам свою думку. Важливіше створити такі педагогічні умови, коли аудиторія виступає колективним інтелектом і за допомогою викладача доходить певного висновку.

Основним змістом *лекції-консультації* є роз'яснення окремих, найбільш складних або практично значимих питань навчальної програми. Особливість лекції-консультації полягає в тому, що 50% і більше навчального часу відводяться для відповіді викладача на питання студентів. Для більш компактного і змістовного проведення лекції-консультації питання доцільно зібрати заздалегідь у письмовому вигляді. Це дає змогу студентам краще усвідомити, які питання для них є найбільш важливими. Можна також до заняття надати можливість студентам ознайомитись з опорним концептом лекції-консультації і питаннями, які розглядатимуться в ній.

Забезпечуючи активізацію пізнавальної діяльності студентів, лекція-консультація є одним з найбільш результативних методів закріплення отриманих знань.